

**CONSEIL DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 1997-1998

25 MARS 1998

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**garantissant
la fourniture de gaz
pendant certaines périodes de l'année**

(déposée par MM. Serge de PATOUL (F) et
Mostafa OUEZEKHTI (F))

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE RAAD**

GEWONE ZITTING 1997-1998

25 MAART 1998

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**waarbij de levering van gas
gedurende bepaalde periodes van het jaar
wordt gewaarborgd**

(ingediend door de heren Serge de PATOUL (F) en
Mostafa OUEZEKHTI (F))

Développements

Aujourd'hui, la lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale se formule non plus en terme de charité ou d'assistance, mais en terme de droits: le droit à une vie décente propre à garantir à la personne un minimum de dignité humaine. Cette dignité réside dans la possibilité de pourvoir à ses besoins premiers: se nourrir, se loger, se chauffer.

De même que l'eau ou l'éclairage, le chauffage fait partie des besoins inhérents à la condition humaine.

Le froid et l'humidité sont la cause de nombreux problèmes de santé comme la bronchite chronique ou la tuberculose, dont on observe la réapparition.

Selon une étude du CSB (1), 25 à 31% des ménages seraient en situation précaire à Bruxelles et le taux de pauvreté atteindrait 14%. A Bruxelles, près de 3% de la population vit du minimex et, si on ajoute les personnes qui n'ont que le minimum vital à leur disposition (chômage et revenu garanti aux personnes âgées), les chiffres dépassent 7,5%.

Or, le chauffage, l'eau et l'éclairage sont des frais inévitables dans les budgets des ménages.

Les deux tiers des ménages bruxellois se chauffent au gaz

Si des mesures existent en matière de fourniture d'eau, et ont été prises en ce qui concerne les coupures d'électricité, il était temps de prendre des mesures similaires en ce qui concerne le gaz, même si des difficultés techniques s'opposent à la mise en place de limiteurs, comme c'est le cas pour l'électricité.

En ce qui concerne le gaz, s'est posée la question de la concurrence, puisqu'il qu'il existe d'autres moyens de se chauffer. Cependant, ce problème n'est pas réel dans la mesure où le choix énergétique, pour le chauffage s'effectue lors de l'installation de l'équipement. Tout changement de méthode de chauffage nécessite une adaptation de l'installation ce qui entraîne des frais supplémentaires que les propriétaires ne sont pas nécessairement prêts à exposer.

Les dispositions reprises dans cette proposition d'ordonnance ne sont pas susceptibles de modifier un choix d'équipement de chauffage et donc d'énergie.

(1) Seuils de pauvreté établis par le Centrum voor Sociaal Beleid van de Antwerpse Universiteit Sint-Ignatius (CSB), in: *La lettre hebdomadaire*, n° 6, p. 3.

Toelichting

Vandaag ligt de nadruk in de armoedebestrijding en de strijd tegen sociale uitsluiting niet langer op liefdadigheid of hulp, maar op rechten: het recht op een menswaardig leven zodat de persoon zeker een minimum aan menselijke waardigheid krijgt. Die waardigheid ligt in de mogelijkheid om aan zijn primaire behoeften te voldoen: voeding, huisvesting, verwarming.

Net zoals water en verlichting maakt verwarming deel uit van de behoeften die inherent zijn aan het menselijk bestaan.

Koude en vochtigheid zijn de oorzaak van talrijke gezondheidsproblemen zoals chronische bronchitis of tuberculose, die opnieuw voorkomen.

Volgens een studie van het CSB (1) zouden 25 tot 31% van de gezinnen in Brussel in kansarmoede leven en zou de graad van armoede 14% bereiken. In Brussel leeft ongeveer 3% van de bevolking van het bestaansminimum. Voegen we daar de personen met minimumuitkeringen aan toe (werkloosheidsuitkering of gewaarborgd inkomen voor bejaarden), dan overschrijden de cijfers de 7,5%.

Verwarming, water en verlichting zijn echter kosten die niet uit de budgetten van de gezinnen weg te denken zijn.

Twee derde van de Brusselse gezinnen verwarmen zich met gas

Er zijn reeds maatregelen getroffen inzake de levering van water en de afsluiting van elektriciteit. Het is tijd om soortgelijke maatregelen te treffen voor gas, ook al rijzen er technische problemen wat de plaatsing van begrenzers betreft, zoals dat het geval is voor elektriciteit.

Wat gas betreft, is het probleem gerezen van de concurrentie, aangezien er andere middelen bestaan om zich te verwarmen. Dat probleem is echter niet reëel; de energiebron voor verwarming wordt immers gekozen op het ogenblik dat de installatie gekozen wordt. Elke wijziging van verwarmingsmethode vergt een aanpassing van de installatie, wat voor bijkomende kosten zorgt die de eigenaars niet noodzakelijk bereid zijn te doen.

De maatregelen vervat in dit voorstel van ordonnantie kunnen geen andere keuze van verwarmingsinstallatie en dus van energie bewerkstelligen.

(1) Armoededrempels opgesteld door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Antwerpse Universiteit Sint-Ignatius (CSB) in "La lettre hebdomadaire", nr. 6, blz. 3.

Cette proposition d'ordonnance tend à garantir la fourniture de gaz pendant la période la plus froide de l'année. Les coupures unilatérales de fourniture de gaz seront interdites, sauf en cas de force majeure. Les coupures devront faire l'objet d'une décision judiciaire.

En effet, une situation de monopole ne peut pas conduire à des abus. La possibilité pour le distributeur de couper la source principale de chauffage d'une famille est un moyen de pression très important pour obtenir le paiement des factures. Cet état de fait donne aux distributeurs de gaz une position nettement plus avantageuse par rapport aux fournisseurs de produits de substitution comme le mazout et le charbon.

Après les rappels et mises en demeure prescrits, la société distributrice pourra communiquer à la commune le nom de l'abonné sauf opposition écrite de sa part.

Un nouveau moyen de détection de la pauvreté est ainsi mis en place. Il complète celui prévu dans l'ordonnance prévoyant une fourniture minimale d'électricité. Les communes pourront, de ce fait, intervenir pour dispenser une aide appropriée au ménage momentanément en difficulté ou détecter un problème plus grave et le traiter avant que la situation ne devienne sans issue.

Cette information de la commune intervient avant que la société distributrice ne s'adresse au juge de paix, ce qui lui permettra peut-être d'arriver à une solution sans qu'il soit besoin d'avoir recours au juge.

Cette démarche a donc pour objectif de rechercher avec l'abonné les causes des difficultés financières dans lesquelles il se trouve et de l'aider à les résoudre.

Toutefois, l'abonné est libre de s'opposer à cette démarche, soucieux du respect de sa vie privée. Dans ce cas, la procédure en justice pourra suivre son cours.

Dit voorstel van ordonnantie strekt ertoe om de levering van gas gedurende de koudste periode van het jaar te waarborgen. Eenzijdige gasafsluitingen worden verboden, tenzij in geval van overmacht. In dit laatste geval is een beslissing van de rechter vereist.

Een monopolie mag immers niet tot misbruiken leiden. Het feit dat de distributeur de voornaamste verwarmingsbron van een gezin kan afsluiten, is een heel belangrijk pressiemiddel om te verkrijgen dat de facturen worden betaald. Die feitelijke toestand plaatst de gasdistributeurs in een positie die duidelijk voordeliger is dan die van de leveranciers van andere energiebronnen zoals stookolie en kolen.

Na de verplichte herinneringsbrieven en de ingebrekestellingen kan de distributiemaatschappij de gemeente de naam van de aangeslotene meedelen, tenzij deze laatste zich daar schriftelijk tegen verzet.

Aldus wordt een nieuw middel ingevoerd om armoede op te sporen. Het is een aanvulling van hetgeen wordt voorgeschreven door de ordonnantie betreffende de minimale levering van elektriciteit. De gemeenten zullen dan ook kunnen ingrijpen om het gezin dat tijdelijk in moeilijkheden verkeert op gepaste wijze te helpen of om een ernstiger probleem op te sporen en op te lossen eer de toestand uitzichtloos wordt.

Het distributiebedrijf moet de gemeenten die informatie meedelen alvorens zich tot de vrederechter te richten, wat de mogelijkheid biedt een oplossing te vinden zonder de rechter te moeten inschakelen.

Die maatregel strekt er dus toe om samen met de aangeslotene de oorzaken van zijn financiële moeilijkheden op te sporen en hem te helpen die op te lossen.

De aangeslotene mag zich echter tegen die maatregel verzetten om zijn persoonlijke levenssfeer te doen eerbiedigen. In dat geval wordt de zaak door de rechtbank behandeld.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article satisfait à l'obligation imposée par l'article 8 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Article 2

Cet article définit le champ d'application de l'ordonnance. Cette ordonnance s'applique aux personnes physiques, à l'exclusion des personnes morales, concerne l'habitation principale, celle où le ménage a établi sa résidence principale, à l'exclusion d'une résidence secondaire.

Article 3

Cet article vise à mettre à charge du distributeur une obligation de fourniture de gaz.

Article 4

Cet article interdit l'interruption unilatérale de gaz par la société distributrice, nonobstant toute convention contraire.

Néanmoins, une coupure unilatérale pourra intervenir en cas de force majeure, c'est-à-dire, en cas de danger: odeur ou fuite de gaz ou encore en cas de travaux aux canalisations. Dans ce cas, étant donné l'urgence et le danger lié à la nature gazeuse de la substance, l'autorisation ne devra pas être demandée au juge.

Article 5

Cet article décrit la procédure que devra suivre la société distributrice avant d'introduire une action judiciaire.

Article 6

En cas de non paiement et avant d'engager la procédure en justice, la société distributrice pourra communiquer le nom de la personne en cessation de paiement à la commune. Cette mesure constitue un moyen supplémentaire de détection de la pauvreté et permet à la commune d'intervenir pour éviter la coupure et aider à épurer la dette.

Il est bien entendu permis à l'abonné en difficulté de s'opposer à cette transmission de son identité, cela dans le respect de sa vie privée.

Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel voldoet aan de in artikel 8 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen gestelde verplichting.

Artikel 2

Dit artikel bakent het toepassingsgebied van de ordonnantie af. Deze ordonnantie is van toepassing op de natuurlijke personen, met uitsluiting van de rechtspersonen, en heeft betrekking op de hoofdwoning, dat wil zeggen de woning waarin het gezin zijn hoofdverblijf heeft, met uitsluiting van een tweede verblijf.

Artikel 3

Dit artikel heeft tot doel de distributeur ertoe te verplichten gas te leveren.

Artikel 4

Dit artikel verbiedt de eenzijdige afsluiting van gas door het distributiebedrijf, niettegenstaande enige andersluidende overeenkomst.

Een eenzijdige afsluiting is evenwel mogelijk in geval van overmacht, dat wil zeggen bij gevaar: gasgeur of gaslek of nog, werken aan de leidingen. In dat geval behoeft de rechter, gelet op de dringendheid en het gevaar dat gas met zich brengt, geen toestemming te verlenen.

Artikel 5

Dit artikel beschrijft de procedure die het distributiebedrijf moet volgen alvorens het een rechtsgeding voert.

Artikel 6

Bij niet-betaling en alvorens een rechtsgeding te voeren, kan het distributiebedrijf de gemeente de naam meedelen van de persoon die niet betaalt. Die maatregel is een bijkomend middel om armoede op te sporen en biedt de gemeente de mogelijkheid in te grijpen om te vermijden dat het gas wordt afgesloten en om de schuld te helpen aanzuiveren.

Het spreekt vanzelf dat de aangeslotene die problemen heeft zich tegen die mededeling van zijn persoonsgegevens kan verzetten om zijn persoonlijke levenssfeer te beschermen.

Article 7

Lorsque le juge autorisera la société distributrice à interrompre la fourniture de gaz, la décision sera transmise à la commune où réside l'abonné.

Article 8

Cet article impose une astreinte en cas de non respect de cette ordonnance.

Serge de PATOUL (F)
Mostafa OUEZEKHTI (F)

Artikel 7

Wanneer de rechter het distributiebedrijf machtiging verleent om de gaslevering af te sluiten, wordt die beslissing meegedeeld aan de gemeente waar de aangeslotene woont.

Artikel 8

Dit artikel legt een dwangsom op in geval van niet-naleving van deze ordonnantie.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**garantissant
la fourniture de gaz
pendant certaines périodes de l'année**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

- ménage: le consommateur de gaz abonné et les personnes ayant avec lui leur résidence principale dans l'habitation concernée;
- fourniture de gaz: la distribution de gaz pour l'utilisation domestique;
- distributeur de gaz: la régie communale ou l'association intercommunale de distribution de gaz à laquelle le consommateur de gaz est abonné.

Article 3

Tout distributeur de gaz a l'obligation de fournir du gaz aux ménages entre le 1er novembre et le 31 mars.

Article 4

La fourniture de gaz ne peut être interrompue unilatéralement par une société distributrice en cas de non-paiement des factures par l'abonné ou par le propriétaire de l'immeuble.

Toute stipulation contraire inscrite dans les conditions générales ou particulières de fourniture est nulle.

Sauf cas de force majeure, l'autorisation de suspendre la fourniture de gaz devra être demandée au juge de paix de l'arrondissement dans lequel se trouve l'immeuble desservi.

Article 5

Toute action judiciaire d'une société distributrice à l'encontre d'un débiteur défaillant doit être précédée de la procédure suivante:

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**waarbij de levering van gas
gedurende bepaalde periodes van het jaar
wordt gewaarborgd**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In deze ordonnantie wordt verstaan onder:

- gezin: de aangesloten gasverbruiker en de personen die samen met hem in de betrokken woning hun hoofdverblijf hebben;
- gaslevering: de distributie van gas voor huishoudelijk gebruik;
- gasbedrijf: de gemeentelijke regie of de intercommunale vereniging voor gasdistributie waarbij de gasverbruiker is aangesloten.

Artikel 3

Elk gasbedrijf is verplicht de gezinnen gas te leveren tussen 1 november en 31 maart.

Artikel 4

De levering van gas mag niet eenzijdig door een distributiemaatschappij worden onderbroken in geval de facturen door de aangeslotene of door de eigenaar van het gebouw niet worden betaald.

Elke andersluidende bepaling in de algemene of bijzondere leveringsvoorwaarden is nietig.

Behalve in geval van overmacht moet de vrederechter van het arrondissement waarin het van gas voorziene gebouw zich bevindt, om machtiging worden gevraagd om de gaslevering te onderbreken.

Artikel 5

Vooraleer een distributiemaatschappij een rechtsgeding instelt tegen een schuldenaar die in gebreke blijft, moet de volgende procedure worden gevolgd:

- en cas de non paiement, un rappel est envoyé à l'abonné 21 jours après la date d'émission de la facture;
- si le rappel reste sans effet, l'abonné est mis en demeure, par lettre recommandée à la poste, 42 jours après la date d'émission de la facture. Ce rappel informe également l'abonné qu'à défaut de réaction de sa part 14 jours après la réception de la lettre recommandée, son nom sera communiqué à la commune de sa résidence;
- à partir du lendemain de ce dernier délai, le distributeur de gaz est en droit de faire effectuer une première visite domiciliaire par un de ses agents-encaisseurs qui soit perçoit immédiatement l'intégralité de la dette contre délivrance d'un récépissé, soit perçoit partiellement ou nullement une partie de la dette. Dans ce dernier cas, l'agent-encaisseur est tenu de proposer un plan de paiement;
- si besoin, la procédure visée au point 3 est renouvelée 14 jours après la première visite.

La mise en demeure devra obligatoirement reproduire le texte de la présente ordonnance et inviter l'abonné à prendre contact avec le distributeur et avec la commune où il réside, en cas de difficulté de paiement.

Article 6

La commune est tenue de prendre contact avec la personne dont le nom et l'adresse lui ont été communiqués par la société distributrice, afin de lui prodiguer les conseils et, le cas échéant, lui fournir l'aide financière nécessaires en vue de l'apurement de sa dette.

Après enquête, la commune où réside l'abonné pourra s'opposer à la coupure de fourniture de gaz.

L'abonné peut demander par lettre recommandée adressée à la société distributrice que son nom ne soit pas communiqué à la commune.

Article 7

Toute décision de coupure devra être notifiée à la commune où réside l'abonné.

Article 8

Tout distributeur qui aurait interrompu la fourniture de gaz à un abonné, en violation de la présente ordonnance, sera

- in geval van niet-betaling wordt de aangeslotene een rappelbrief gezonden 21 dagen na de datum van uitgifte van de factuur;
- als de rappelbrief zonder gevolg blijft wordt de aangeslotene 42 dagen na de datum van uitgifte van de factuur bij een ter post aangetekende brief in gebreke gesteld. In deze rappelbrief wordt de aangeslotene er tevens van verwittigd dat, indien hij binnen 14 dagen na ontvangst van de aangetekende brief niet reageert, zijn naam zal worden meegedeeld aan de gemeente waar hij is ingeschreven;
- vanaf de dag volgend op deze laatste termijn, heeft de gasdistributeur het recht een eerste maal een incasseerder ter plaatse te zenden die meteen de volledige schuld int tegen afgifte van een ontvangstbewijs, of deze gedeeltelijk, ofwel helemaal niet int. In dit laatste geval moet de incasseerder een afbetalingsplan voorstellen;
- indien nodig wordt de procedure bedoeld in punt 3, 14 dagen na het eerste bezoek overgedaan.

In deze aanmaning moet de tekst van deze ordonnantie worden opgenomen en de aangeslotene wordt verzocht in contact te treden met de distributeur en met de diensten van de gemeente waar hij verblijft, ingeval hij niet machte is te betalen.

Artikel 6

De gemeente is verplicht in contact te treden met de persoon wiens naam en adres haar door de distributiemaatschappij zijn meegedeeld teneinde hem de nodige raad te geven en, in voorkomend geval, hem de nodige financiële hulp te verlenen voor de aanzuivering van zijn schuld.

Na onderzoek kan de gemeente waar de aangeslotene verblijft zich tegen de afsluiting van de gaslevering verzetten.

De aangeslotene kan bij een aan de distributiemaatschappij gericht aangetekend schrijven vragen dat zijn naam niet aan de gemeente wordt meegedeeld.

Artikel 7

Elke beslissing tot afsluiting moet ter kennis worden gebracht van de gemeente waar de aangeslotene verblijft.

Artikel 8

Elke distributeur die de gaslevering aan een aangeslotene onderbreekt met schending van de bepalingen van deze

soumis à une astreinte de 10.000 francs par jour jusqu'au rétablissement de l'alimentation de gaz, sans préjudice des dommages et intérêts auxquels l'abonné pourrait prétendre.

Le 21 novembre 1996.

Serge de PATOUL (F)
Mostafa OUEZEKHTI (F)

ordonnantie, zal verplicht worden een dwangsom van 10.000 frank per dag te betalen tot de gasvoorziening wordt hersteld, onverminderd de schadevergoeding waarop de aangeslotene aanspraak zou kunnen maken.

21 november 1996.